

РЕШЕНИЕ

№ 316

гр. София, 18.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 11-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на двадесет и четвърти април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Бистра Николова

Членове: Тодор Тодоров
Милен Василев

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Тодор Тодоров Въззивно търговско дело № 20231001000178 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 613а, ал. 1 във връзка с чл. 631 от ТЗ.

Образувано е по въззивна жалба на „СААИТ“ ООД, подадена против Решение № 1092 от 05.10.2022 г., постановено по н. д. № 1050/2022 г. на СГС, ТО, VI – 9 –ти състав, с което съдът е отхвърлил молбата на въззивника за откриване на производство по отношение на него поради настъпило състояние на неплатежоспособност.

Сторени са оплаквания за неправилност на обжалвания съдебен акт, същият бил постановен в нарушение на материалния закон. Излага се, че решаващият състав на СГС не бил указал на страната последиците от невнасянето на разноски за изготвяне заключението на съдебно – счетоводна експертиза, а по делото безспорно се установявало наличието на задължения от публичноправен характер в размер от нас 700 000 лв.

Моли се за отмяна на обжалваното Решение и постановяване на друго такова, с което депозираната молба да бъде уважена с произтичащите от това последици.

Съдът, като съобрази данните по делото, както и доводите на страната във връзка с обжалвания съдебен акт, намери следното:

Жалбата е процесуално допустима като подадена в законоустановения срок, същата изхожда от надлежна страна, имаща право и интерес да обжалва, подадена е срещу подлежащ на обжалване валиден и допустим съдебен акт, поради което следва да бъде разглеждана по същество.

За установено от фактическа страна съдът намери следното:

Производството по д. н. № 1050/2022 г. на СГС, ТО, VI – 9 –ти състав, е образувано по молба на „СААИТ“ ЕООД, представлявано от управителя В., с която последният е сезирал съда с искане за откриване на производство по несъстоятелност спрямо търговеца поради спиране на плащанията към кредиторите и наличие на непогасени публични вземания.

С молба – уточнение от 25.07.2022 г. и в изпълнение на дадените от съда указания, страната е посочила, че основанието за откриване на производството по несъстоятелност е наличие на неплатени публични задължения.

Представен е списък на кредиторите на дружеството, а съгласно Удостоверение за наличието или липсата на задължения с изх. № 220202200125313 от 23.06.2022 г., към 23.06.2022 г. търговецът има публични задължения в размер на 728 324, 56 лв., от които 507 232, 45 лв. главница и 217 912, 52 лв. лихва.

В производството пред настоящата инстанция е изслушано заключението на изготвената от вещото лице С. съдебно – счетоводна експертиза, което е прието от съда като неоспорено. Съгласно същото, изготвено въз основа на годишни оборотни ведомости за периода от 2019 г. до 2021 г. и такава за периода от 01.01.2022 г. до 08.06.2022 г., инвентаризационен опис към 31 декември за периода 2019 г. до 2021 г., такъв към 08.06.2022 г., хронологична ведомост за сметка 206 „Стопански инвентар за периода 01.01.2022 г. – 31.05.2022 г.“, коефициентът на обща ликвидност на дружеството към 31.12.2019 г. е 0.053, към 31.12.2020 г. – 0.101, към 31.12.2021 г. – 0.074, а към 08.06.2022 г. – 0.001. Вещото лице заключава, че коефициентът на бърза ликвидност към 31.12.2019 г. е 0.017, към 31.12.2020 г. – 0.010, към 31.12.2021 г. – 0.034, а към 08.06.2022 г. – 0.001, а този на незабавна ликвидност – 0.015 към 31.12.2019 г., 0.009 към 31.12.2020 г., 0.026 към 31.12.2021 г. и 0.000 към 08.06.2022 г. В табличен вид експертът е посочил коефициентът на финансова автономност, като към 31.12.2019 г. същият е – 0.900, към 31.12.2020 г. – -0.835, към 31.12.2021 г. – -0.880, а към 08.06.2022 г. – -0.974. Вещото лице заключава, че за целия изследван период дружеството е с необратимо висока задлъжнялост, поради което отрицателната стойност на собствения капитал не може да се намали. Сумата на актива на дружеството към подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност 08.06.2022 г. е в общ размер от 19 хил. лв., а притежаваните дълготрайни материални активи са в размер на 674, 92 лв. под формата на оборудване. Последното вземане от контрагент в размер на 590 лв. е погасено на 28.06.2022 г., която сума е преведена на НАП в погашение на публично задължение. Не се установяват разпоредителни действия по прехвърляне на имущество на дружеството на други лица в изследвания период. Експертът заключава, че към 31.12.2019 г. финансовият резултат от дейността на дружеството е загуба в размер на 140 хил. лв., към 31.12.2020 г. – отново загуба в размер на 26 хил. лв., към 31.12.2021 г. – печалба в размер на 32 хил. лв., а към 08.06.2022 г. – загуба в размер на 174 хил. лв. На последно място, видно от така приетото заключение, дружеството има публични задължения към НАП в размер на 220 815, 62 лв., задължения към персонала – 1 хил. лв., в което число задължение по договор за управление за м. март 2022 г. в размер на 982, 69 лв., както и задължения по ДОО, ЗО и

ДЗПО в размер на 395 316, 48 лв., данъчни задължения за ДОД от 88 114, 21 лв., задължения за ДДС в размер на 12 701, 76 лв., задължения по глоби и наказателни постановления от 11 100 лв. или общо сумата от 507 232, 45 лв.

При така установената фактическа обстановка и в изпълнение на правомощията си по чл. 269 от ГПК, съдът намери от правна страна следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 608, ал. 1 от ТЗ неплатежоспособен е търговец, който не е в състояние да изпълни изискуемо: 1) парично задължение, породено от или отнасящо се до търговска сделка, 2) публичноправно задължение на държавата или общините, свързано с търговската му дейност, 3) задължение по частно държавно вземане, или 4) задължение за изплащане на трудови възнаграждения към най-малко една трета от работниците и служителите, което не е изпълнено повече от два месеца. Посочената разпоредба не е единствената относима към понятието "неплатежоспособност", а елементите му са очертани и в чл. 631 от ТЗ, според който молбата се отхвърля, когато се установи, че затрудненията на длъжника са временни или че той разполага с имущество, достатъчно за покриване на задълженията, без опасност за интересите на кредиторите. Систематичното тълкуване на двете разпоредби са дали основание на правната теория и съдебната практика да приемат, че неплатежоспособността е обективно съществуващо имуществено състояние на длъжника, характеризиращо се с трайна невъзможност на същия да изпълни посочено в чл. 608, ал. 1 от ТЗ изискуемо парично задължение чрез наличните си парични и други реално ликвидни активи. По традиция невъзможността се определя като обективна, но по същество тя е субективна, каквато е всяка невъзможност за изпълнение на паричен дълг предвид чл. 81, ал. 2 ЗЗД /обективно е икономическото състояние на длъжника, а не невъзможността му да плати/. Обективната невъзможност за изпълнение предполага изпълнението да не е възможно нито от длъжника, нито от трето лице, поради възникнало външно събитие /случайно събитие или непреодолима сила/ и то би довело до освобождаване на длъжника от задължението му спрямо кредитора /чл. 89 от ЗЗД/, което при паричните задължения по дефиниция е изключено, тъй като пари в оборота обективно винаги има. Обстоятелството, че длъжникът не разполага с необходимите парични средства и достатъчно ликвидно имущество е типичен пример за субективна невъзможност за изпълнение /по смисъла на общото облигационно право/, което именно е и причината същият да продължи да отговаря спрямо кредитора за неплащането, а това обуславя и възможността спрямо него да се проведе принудително изпълнение, форма на което и е производството по несъстоятелност.

Длъжникът е стопански способен да изпълни изискуемите си парични задължения тогава, когато е в състояние да осигури парични средства за пълното им заплащане. В подобно икономическо състояние той се намира или ако разполага с налични парични средства, или ако разполага с такива непарични активи, които могат в кратък срок да се преобразуват в парични средства, достатъчни да покрият всички изискуеми задължения. Следователно, само по себе си притежанието на имуществени активи от всякакъв характер, дори на стойност, надхвърляща размера на изискуемите парични

задължения, не е достатъчно да обуслови извод за платежоспособност на длъжника. Релевантно е единствено притежанието на парични средства или на реално ликвидни от икономическа гледна точка активи – такива, които могат да се преобразуват за кратък период от време в парични средства на цена, близка до справедливата пазарна стойност. По правило тези ликвидни активи следва да са такива, че тяхното преобразуване /осребряване/ да не води до нарушаване на статута на длъжника като действащо предприятие, т. е. до преустановяване на търговската му дейност, което пък би нарушило интересите на кредиторите с още неизискуеми вземания. Поради това е прието, че по принцип релевантни за платежоспособността на длъжника са само активите, които счетоводно се класифицират като краткотрайни /текущи/. Те от своя страна се подразделят на четири групи – материални запаси /суровини и материали, незавършено производство, стоки и готова продукция, предоставени аванси/, краткосрочни вземания /с падеж до 1 година/, краткосрочни инвестиции /акции, облигации, дялове и др. подобни, закупени със спекулативна цел – т. е. за препродажба/ и парични средства /в брой или по банкови сметки/. Краткотрайните активи на предприятието, за разлика от дълготрайните такива, които се използват за повече от един отчетен период /1 година/, участват еднократно в стопанския процес, при което за длъжника са налице текущи постъпления, които именно са източник на средствата за погасяване на краткосрочните, съответно текущите, задължения при едно действащо предприятие. Същевременно, формалното счетоводно класифициране на даден актив като краткотраен не е достатъчно за годността му да служи за обосноваване на платежоспособността на длъжника. Това е така, защото в редица случаи начинът на осчетоводяване на един актив като краткотраен или дълготраен е въпрос на счетоводната политика на предприятието и защото самото осчетоводяване не всякога отразява реалността /счетоводните регистри са частни документи на самия длъжник, който има интерес да включва в тях само изгодни за себе си обстоятелства/. Ето защо независимо от счетоводното класифициране на даден актив като краткотраен, същият е от значение за платежоспособността на длъжника единствено ако реално съществува и ако е реално ликвиден /продаваем, събираем/ в обозрим кратък срок. Съответно – длъжникът е неплатежоспособен ако не притежава подобни краткотрайни и реално ликвидни активи, достатъчни да покрият всичките му изискуеми парични задължения от вида на [чл. 608, ал. 1 от ТЗ](#). Понятието за неплатежоспособност по [чл. 608, ал. 1 ТЗ](#) е правно, а не счетоводно, което налага при преценката за наличието ѝ да се изследват правните елементи от неговия фактически състав, а част от тях е реалната имуществена неспособност за генериране на парични средства за покриване на изискуемите парични задължения, преценена въз основа на действително /а не само счетоводно/ ликвидните активи на длъжника.

За да бъде открито производство по несъстоятелност е необходимо състоянието на неплатежоспособност да е налице към момента на последните устни състезания по делото. В практически аспект това предполага следната поредност на изследване: 1) дали към датата на последните устни състезания длъжникът разполага с реално ликвидни активи, достатъчни да покрият всичките му установени изискуеми парични задължения, и 2) при отрицателен отговор – дали затрудненията му не са временни по смисъла на [чл. 631 от ТЗ](#).

При втория етап на изследване подлежи трайния характер на състоянието на длъжника, което по необходимост предполага извършване на цялостен финансово -икономически анализ на дейността на длъжника в достатъчно продължителен период назад. Този анализ следва да се извърши въз основа на събраните по делото доказателства, като законът не изисква доказването да е с определен вид доказателствени средства, поради което са допустими всички такива по ГПК.

По същество на производството, настоящият състав намира за доказано твърдяното състояние на неплатежоспособност у въззивника по смисъла на чл. 608, ал. 1, т. 2 от ГПК – невъзможност за изпълнение на публичноправно задължение към държавата в лицето на НАП за данъчните и осигурителни задължения и лихви върху тях, които несъмнено са свързани с дейността на предприятието на търговеца. В този смисъл е и приетото и неоспорено заключение на изслушаната съдебно – счетоводна експертиза, съгласно което молителят не разполага за целия изследван период със средства, достатъчни да погаси задълженията си от публичноправен характер. Според Решение № 71/30.04.2015 г. по т. д. № 4254/2013 г. на ВКС, I т. о., от значение относно преценката за състоянието на неплатежоспособност са показателите за ликвидност, които се формират като съотношение между краткотрайните активи към краткосрочните/текущите задължения на предприятието, тъй като именно с краткотрайните активи търговецът посреща текущите си задължения. Водещ е коефициентът на обща ликвидност, но само при действителна ликвидност на всички елементи на краткотрайните активи, участващи в неговото формиране (материални запаси, краткосрочни вземания и финансови активи, налични парични средства). Липсва ликвидност на активите, когато на пазара няма търсене на конкретните материални запаси или краткосрочни инвестиции, както и когато е налице несъбираемост или обезценка на краткосрочните вземания. В тази хипотеза водещ ще е този от другите показатели за ликвидност (бърза, незабавна, абсолютна), при изчисляването на който включените активи могат реално да бъдат трансформирани в парични средства, и състоянието на неплатежоспособност следва да се приеме за установено, ако с тези активи предприятието не може да посрещне краткосрочните/текущите си задължения. Коефициентите за финансова автономност и задлъжнялост са помощни и лошите им стойности при добри показатели на ликвидност не сочат на състояние на неплатежоспособност на търговеца, а са единствено индигия за евентуалното настъпване на това състояние в бъдеще. В случая, основният показател за платежоспособност - коефициентът на обща ликвидност на дружеството – има по – ниско от референтното ниво - за към 31.12.2019 г. е 0.053, към 31.12.2020 г. – 0.101, към 31.12.2021 г. – 0.074, а към 08.06.2022 г. – 0.001, като същото важи и за спомагателните такива - на бърза ликвидност към 31.12.2019 г. е 0.017, към 31.12.2020 г. - 0.010, към 31.12.2021 г. – 0.034, а към 08.06.2022 г. – 0.001, а този на незабавна ликвидност – 0.015 към 31.12.2019 г., 0.009 към 31.12.2020 г., 0.026 към 31.12.2021 г. и 0.000 към 08.06.2022 г.

Както беше отбелязано по – горе, констатираната настояща неспособност на молителя да погаси изискуемите си парични задължения не е достатъчна, за да се приеме, че

същият е неплатежоспособен по смисъла на чл. 608, ал. 1 от ТЗ. Необходимо е да се установи и, че това състояние има траен характер, което налага и отговор на втория подвъпрос – дали затрудненията му не са временни по смисъла на чл. 631 от ТЗ. Този въпрос обаче има смисъл да се поставя само, ако молителят продължава да развива търговската си дейност. Само при наличие на такава затрудненията хипотетично биха могли да бъдат временни. Ако дейността е преустановена, то очевидно молителят не би могъл да придобие активи, чрез които да изплати задълженията си. Самият молителят е заявил, а и това е установено и от СИЕ, че дружеството напълно е преустановило дейността си през 2022 г., това обуславя и невъзможността му да генерира бъдещи приходи, с които да погаси изискуемите си задължения в размер над 700 хил. лв. При тези данни е очевидно, че затрудненията на длъжника не са временни, а трайни, както и че той не разполага с ликвидно имущество, достатъчно за покриване на задълженията. Настоящата икономическа пасивност на молителя не би му позволила да погаси установените му изискуеми парични задължения. Следователно понастоящем молителят е в състояние на трайна невъзможност за изпълнение на паричните си задължения чрез наличните си краткотрайни и реално ликвидни активи. Ето защо налице е установено състояние на неплатежоспособност по смисъла на чл. 608, ал. 1 ТЗ, което изисква съдът да определи началната дата на това състояние.

Началната дата е най-ранната, установена по делото дата, към която са налице всички елементи от фактическия състав на неплатежоспособността. Тя се определя според най - ранния падеж на изискуемо непогасено парично задължение, при условие, че към този момент са налице и останалите предпоставки на чл. 608, ал. 1 от ТЗ с оглед общото икономическо състояние на длъжника. В случая тази най-ранна дата е 31.12.2019 г., към който момент е установено както наличието на изискуеми непогасени парични задължения, така и недостатъчност на краткотрайните активи на молителя. За предходни периоди липсват данни.

При това положение молбата за откриване на производство по несъстоятелност е основателна поради неплатежоспособност на молителя, с начална дата – 31.12.2019 г., поради което обжалваното Решение следва да бъде отменено, а на негово място – постановено такова по реда на чл. 630, ал. 1 от ТЗ.

Водим от горното, съдът:

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 1092 от 05.10.2022 г., постановено по н. д. № 1050/2022 г. на СГС, ТО, VI – 9 –ти състав, КАТО ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ОБЯВЯВЯ неплатежоспособността на „СААИТ“ ЕООД, ЕИК: 131201221, със седалище и адрес на управление: гр. Нови Искър, ул. „Две могили“ № 2, с начална дата 31.12.2019 г.

ОТКРИВА производството по несъстоятелност по отношение на „СААИТ“ ЕООД.

НАЗНАЧАВА за временен синдик Р. И. А., с адрес: гр. ***, ул. „****“ № ***, ет.***, ап.***, с месечно възнаграждение в размер на 1000 лв., който да пристъпи към изпълнение на задълженията си считано от деня на вписване на решението в Търговския регистър, като представи декларации по чл. 666, във вр. чл. 655 и 656 ТЗ.

НАСРОЧВАНЕТО на първото събрание на кредиторите на „АДИСЪН ТРЕЙД“ ЕООД и определянето на дневния ред да се осъществи от съда по несъстоятелността - СГС, ТО, VI – 9 –ти състав.

ПОСТАНОВЯВА препис от Решението да се изпрати незабавно на Софийски градски съд за вписването му в книгата по чл. 634в от Търговския закон.

ПОСТАНОВЯВА препис от Решението да се изпрати незабавно на Агенцията по вписванията за обявяването му в търговския регистър.

РЕШЕНИЕТО подлежи на незабавно изпълнение.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред ВКС в едноседмичен срок от деня на вписването му в търговския регистър, при условията на чл. 280, ал. 1 и 2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____